системи звітності для інвестора, що дозволить йому належно реалізувати свої права та забезпечить захист його майнових інтересів.

УДК 657.01

Сторожук Т. М., к.е.н., доцент,(Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь), **Гордієнко Т. В., здобувач вищої освіти першого рівня** (Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь)

ПРАКТИКА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Останнім часом важливою тенденцією стало прагнення гармонізувати бухгалтерський облік і більш широко використовувати досягнення одних країн в практиці складання фінансової звітності інших на базі Міжнародних стандартів фінансової звітності. Вивчення досвіду ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в зарубіжних країнах дає можливість досліджувати тенденції розвитку обліку в світовому співтоваристві і удосконалювати національну систему обліку. Перехід України до сталого економічного розвитку, її інтеграція до європейського і світового співтовариства вимагають запровадження сучасної практики взаємодії держави і бізнесу, а також бізнесу і суспільства, які б дали змогу посилити взаємну відповідальність учасників суспільного життя, створити умови для подальшого стабільного розвитку [1].

Вивченню проблем складання фінансової звітності за міжнародними стандартами у зарубіжних країнах займалося багато вітчизняних науковців, таких як Голов С.Ф., Корчак В. С., Пасько О. В., Піддубна К. С., Скалюк Р. В., Трачов Д. М., Шипіна С. Б. Але, в сучасних умовах ці питання є динамічними і потребують вдосконалення на вимогу часу та користувачів.

Система бухгалтерського обліку і методика складання фінансової звітності в світовій практиці формувалися протягом тривалого періоду часу і розвивалися, перш за все, як сукупність національних облікових систем. Процес глобалізації світової економіки, посилення захисту прав інвесторів та забезпечення прозорості функціонування міжнародних ринків капіталу зумовив нові підходи до удосконалення методології розкриття економічної інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання, насамперед емітентів цінних паперів міжнародних фінансових ринків.

Через те, що ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності зробили практично неможливим аналіз інформації для прийняття рішень на міжнародному рівні, 29 червня 1973 р. був створений Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на основі угоди професійних організацій бухгалтерів таких країн: Австралії, Великобританії, Німеччини,

Ірландії, Канади, Нідерландів, Мексики, США, Франції та Японії [2, с. 154]. За роки діяльності КМСБО було підготовлено 41 міжнародний обліковий стандарт, які стали компромісом між особливостями національних бухгалтерських шкіл. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і звітності є не сукупністю інструкцій, положень та інших нормативних документів, які детально регламентують порядок реєстрації, класифікації, обробки і надання інформації в звітності, а загальновизнаними принципами і методологічними основами. В рамках діючої моделі обліку кожна компанія достатньо вільна в розробці облікової політики, методики фінансового та управлінського обліку.

З 2000 р. Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку було перейменовано на Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і здійснюється перехід від міжнародних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів фінансової звітності. Також у 2010 р. РМСБО було видано Концептуальну основу фінансової звітності [3].

Концептуальна основа фінансової звітності не є МСФЗ і, відповідно, не визначає стандарти для певної оцінки або розкриття інформації. Ніщо в Концептуальній основі фінансової звітності не спростовує жодного конкретного МСФЗ. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку визнає, що в окремих випадках можливі суперечності між Концептуальною основою фінансової звітності та окремим МСФЗ. В разі наявності такої суперечності вимоги МСФЗ є домінуючими і переважають вимоги Концептуальної основи фінансової звітності [3]. Але в свою чергу законодавчі акти будь-якої країни будуть домінуючими над МСФЗ.

В цілому фінансова звітність включає в себе різну кількість звітів, які регламентуються правилами або стандартами відповідних країн. У різних країнах структура форм звітності відрізняється, навіть в межах однієї країни, маючи або розширений або спрощений вигляд (таблиця).

У Франції та Канаді баланс та звіт про прибутки і збитки характеризуються компактністю подання інформації. Річні звіти містять короткий огляд основних показників діяльності підприємств за звітний рік, наприклад сума виручки від продажу, чистий прибуток, оголошені дивіденди, сума цінних паперів, призначених для майбутніх капіталовкладень, число акціонерів, кількість робітників і службовців, середньотижневий заробіток одного працівника [5, с. 175].

У Великобританії в Положенні про принципи фінансової звітності аналогічно до Концептуальних основ підготовки та представлення фінансової звітності в системі МСФЗ виділяються різні типи фінансової інформації, яка надається зовнішнім користувачам. Виділено такі категорії фінансової інформації [6, с. 148]:

а) фінансова звітність спеціального призначення (specialpurposefinancialreports) – фінансова інформація, що надається

суб'єктами господарювання у формі, необхідній зовнішнім користувачам, які мають на це право;

б) фінансова звітність загального призначення (generalpurposefinancialreports) – фінансова інформація, що надається підприємствами для задоволення потреб широкого кола зовнішніх користувачів і включає: фінансові звіти загального призначення; інші типи фінансової звітності загального призначення;

в) інша фінансова інформація (otherfinancialinformation) – фінансова інформація, яка не розкривається безпосередньо компанією (інформація аналітиків, публікації в пресі).

Таблиця

Склад форм фінансової звітності у зарубіжних країнах *

Країна	Форми звітності
США	баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про нерозподілений прибуток, звіт про акціонерний капітал та примітки до фінансових звітів.
Німеччина	баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до них.
Великобританія	баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, пояснювальна записка.
Канада	баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про нерозподілений прибуток, звіт про акціонерний капітал та примітки до фінансових звітів.
Італія	балансовий звіт, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, звіт про рух капіталу, звіт президента компанії, коментарі до звітів (пояснювальну записку) та ін.
Японія	баланс, звіт про прибутки і збитки, примітки.
Франція	балансовий звіт, звіт про прибутки і збитки, примітки.
Португалія	баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух грошових коштів, пояснювальна записка.

** джерело складено автором на основі [4]*

В Італії форми звітності повинні надавати тільки великі компанії, а дрібні і середні можуть обмежитися скороченими варіантами. До великої компанії належить організація, показники діяльності якої перевершують два з трьох встановлених обмежень: загальний обсяг активів – 2 млрд лір; загальний обсяг реалізації – 4 млрд лір; кількість працівників – 50 осіб [7, с. 36].

Із досліджуваних країн Італія є найбільш бюрократичною країною, бо в ній використовують найбільше обов'язкових форм фінансової звітності. Найменше документів потрібно подавати в Японії та Франції – лише три форми. Це може пояснюватися економічною політикою держав [8].

Крім зазначених звітних форм, фінансова звітність зарубіжних компаній більшості країн включає докладні розшифровки практично за кожним бухгалтерським рахунком, розрахунок і аналіз найважливіших економічних показників роботи компанії, основні інвестиційні проекти, які передбачається

здійснити в майбутньому звітному періоді, а також іншу важливу інформацію, яка може бути необхідною користувачам для всебічної об'єктивної оцінки результатів роботи компанії в минулому і для надійного прогнозу ефективності його господарської діяльності в майбутньому.

Отже, можна зробити висновок, що склад форм фінансової звітності різний, кожна країна має свої особливості в порядку складання та подання фінансової звітності. Однак існує єдиний для всіх комплект обов'язкових звітів – це баланс, звіт про сукупні доходи та примітки. У більшості країн регламентуються лише найбільш істотні елементи звітів. А такі питання, як обсяг і сутність деталізації звіту, включення в нього специфічної для даної компанії інформації, розрахунки різноманітних показників, віддаються на розсуд самої компанії. Але примітки в зарубіжній практиці обліку є основним джерелом інформації про компанії для зовнішніх користувачів, в яких розкривається вся суттєва інформація, яка вплинула на поточний фінансовий стан і фінансові результати за звітний період, а також та, яка, як очікується, вплине на майбутні події. На даний час вже можна говорити про те, що на базі МСФЗ склалася глобальна система формування та подання інформації фінансової звітності.

1. Концепція Національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні. URL: http://svb.ua/sites/default/files/201108_koncepciya_nacionalnoyi_strategiyi_svb.pdf (дата звернення: 14.02.2020). **2.** Чуніхіна Т. С., Проценко Л. А. Розкриття інформації про фінансові результати у форматі міжнародних та національних стандартів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2018. 19(2). С. 153–157. **3.** Концептуальна основа фінансової звітності. Міжнародний стандарт. 929_009. (2010). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009 (дата звернення: 15.02.2020). **4.** Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності / за заг. ред. Л. Г. Ловінської. К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2013. 294 с. **5.** Семенюта В. В., Пачева А. Д. Аналіз міжнародного досвіду в організації облікового процесу. *Вісник Дніпропетровського університету. Сер. Економіка.* 2014. 8(4). С. 171–177. **6.** Шипіна С. Б. Зарубіжний досвід розкриття інформації про фінансові результати у фінансовій звітності за МСФЗ. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Економічні науки*. 2016. 17(4). С. 147–150. **7.** Галузіна С. М. (2002). Міжнародний облік та аудит : навч. посіб. Санкт-Петербург. URL: http://kniga.scienceontheweb.net/regulirovanie-sistemyi-buhgalterskogo-ucheta-21792.html (дата звернення: 16.02.2020). **8.** Полькіна А. С. (2012). Аналіз закордонного досвіду формування фінансової звітності підприємств. *Економічні науки.* 10. URL: http://www.rusnauka.com/15_NNM_2012/Economics/10_110925.doc.htm (дата звернення: 10.03.2020).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

Люблінська політехніка (Республіка Польща)
Природничо-гуманітарний університет у м. Седліце (Республіка Польща)
Поліський державний університет (Республіка Беларусь)
Грузинський технічний університет (Грузія)
Університет ім. Александраса Стульгінскіса (Литовська Республіка)
Східно-казахський державний технічний університет ім. Серикбаєва (Республіка Казахстан)

Національний університет «Острозька академія»
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету
Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України
Громадська організація «Інститут податкових реформ»

Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0»

26-27 березня 2020 року
Україна, м. Рівне

УДК 657:330.342.24

Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 березня 2020 року. Рівне : НУВГП, 2020. 416 с.

ISBN 978-966-327-458-4

Редакційна колегія:

Зубілевич С.Я. – кандидат економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.

Левицька С.О. – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.

Маренич Т.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Харківського національного університету сільського господарства ім. П. Василенка.

Осадча О.О. – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.

Пилявець В.М. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки, обліку та оподаткування Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету.

Позняковська Н.М. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування.

Савіна Н.Б. – доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національного університету водного господарства та природокористування.

Рекомендовано до видання Вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування.
Протокол № 3 від 27.03.2020 р.

За матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0».

Тези доповідей розміщені в авторській редакції.

УДК 657:330.342.24

ISBN 978-966-327-458-4

© НУВГП, 2020

Осадча О. О.	Роль ендаументу на етапах реформування державного фінансування вищої освіти	143
Остап'юк Н. А.	Криза чи відродження: сучасність професійної бухгалтерської освіти	146
Папінко А. І.	Оцінка вартості ІТ-компаній в управлінському обліку	148
Пилипів Н. І., П'ятничук І. Д.	Необхідність побудови обліково-інформаційного забезпечення соціальної відповідальності бізнесу	151
Позняковська Н. М.	Розвиток бухгалтерської професії: вплив сучасних технологій	154
Позняковська Н. М., Браценюк М. С.	Фінансова звітність малих підприємств: на шляху до імплементації законодавства Європейського союзу	157
Роєва О. С.	Особливості виконання аудиту запасів як окремого завдання	160
Садовська І. Б., Бабіч І. І., Нагірська К. Є.	Розвиток парадигми професійного судження бухгалтера в епоху соціалізації економіки	162
Тивончук О. І., Воськало В. І.	Проблеми розвитку формату нефінансової звітності в рамках реалізації Європейської зеленої угоди	164
Томчук Ю. Ю.	Економічна сутність виплат військовослужбовцям в умовах інтеграції у світовий Простір 4.0	166
Свірко С. В., Тростенюк Т. М.	Економічна сутність основних продуктів діяльності державних закладів вищої освіти	168
Семанюк В. З.	Закономірності зміни парадигми обліку	171
Сиротинська А. П.	Інформаційні технології підприємств в умовах Індустрії 4.0	174
Сиротинська А. П., Бондарчук К. Ю.	Особливості обліку витрат суб'єкта державного сектора в умовах використання інформаційних систем	176
Солдатенко О. В., Бриж А. С., Юрченко Р. Ю.	Основні напрями правового забезпечення аудиту в Україні	179
Сороковий П. М.	Проблеми обліку фінансування житлового будівництва	182
Сторожук Т. М., Гордієнко Т. В.	Практика подання фінансової звітності у зарубіжних країнах	184